

Celulozes tirgu ietekmē meža nozares lejupslīde

Avots: Metsalehti

Somijas meža nozare šobrīd piedzīvo strauju lejupslīdi - UPM slēdz Kaukas papīrfabriku, bet Joutseno un Kaukas celulozes rūpnīcas samazina ražošanas apjomus. Ražošana tiek pārtraukta arī daudzās citās rūpnīcās. Visi trīs meža nozares giganti samazina darbinieku skaitu.

Palēnināšanās ir jūtama arī mežizstrādē – gandrīz puse no visas mežizstrādes tehnikas ir bez darba. Papīrmalkas cenas ir kritušās par ceturto daļu, bet apaļkoksnes cenas — par desmito daļu. Rudenī kokmateriālu pārdošanas apjomi Somijā ir bijuši zemākie pēdējo desmit gadu laikā.

Cenas celulozei turpina kristies. Ķīnā skujkoku celulozes cena, no jūlija līdz septembrim ieskaitot, bija par vairāk nekā 10 % zemāka nekā pirms gada. Celulozes cenas, jāatzīst, Ķīnā joprojām turpināja pieaugt par 6 %, bet jau ir vērojama celulozes ražošanas pārprodukcija. Situāciju saasina dolāra vājums. Tas ir par 12 % zemāks nekā gada sākumā un bija pat vājāks pavasarī. ASV prezidenta Donalda Trampa „Brīvības diena” aprīlī nedaudz nostiprināja dolāru, bet mežrūpniecībai uzlika smagus tarifus. Nodrošināšanās pret valūtas kursa svārstībām ir aizkavējusi triecienu nozares rentabilitātei, bet tagad dolāra vājums ir jūtams pilnā spēkā. Celulozes cena ir noteikta dolāros, bet vietējās nozares izmaksas ir eiro. Celulozes ražošana vairs nav rentabla.

Neapstrādāta koksne veido aptuveni piektdaļu no celulozes vienas tonnas cenas, bet atskaitot mežizstrādes un loģistikas izmaksas, rūpnīcai piegādātā koksne jau veido vairāk nekā 60 % no cenas. Metsä Group nesen paziņoja, ka samazinās koksnes iepirkumu un loģistikas izmaksas. Tas var būt nopietns izaicinājums. Jaunajām lielajām un jaudīgajām ražotnēm, tomēr, ir nepieciešams daudz lielāks izejmateriālu apjoms.

Somijā mežrūpniecība ir mēģinājusi kompensēt Krievijas koksnes importa pārtraukšanu, palielinot mežizstrādi. Tā rezultātā ir pieaugusi ne tikai neapstrādātas koksnes cena, bet arī mežizstrādes un transporta izmaksas. Ir grūti iedomāties, kā šo

situāciju varētu būtiski ietekmēt, ja vien netiks atsākta koksnes imports no Krievijas. Tas ir gandrīz nereāls scenārijs....

Vienīgā alternatīva ir palielināt celulozes cenu, ir samazināt tās piedāvājumu. To var panākt, slēdzot visnerentablākās celulozes rūpnīcas. Jau 2023. gada aprīlī intervijā *Metsälehti* koncerna Metsä Group toreizējais izpilddirektors Ilkka Hēmēla, prognozēja, ka attiecīgajā ekonomiskajā situācijā vājākie cietīs neveiksmi. „Mēs, - Metsä Group, negatavojamies būt starp tiem,” toreiz norādīja I.Hēmēla.

Šobrīd ir izveidojusies izpilddirektora Ilkka Hēmēlas prognozētā ekonomiskā situācija. Dienvidamerikā tiek būvētas milzīgas celulozes rūpnīcas, kas sāks ražošanu 2027. gadā. Iespējams, ka pārprodukcija turpināsies līdz šīs desmitgades beigām, un tas ļoti negatīvi var ietekmēt celulozes ražotājus Somijā.